

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/99

KARAR NO : 1983/631

ÖZET : Uyuşmazlık Mahkemesi'nce görevli yargı yeri belirlenmesine rağmen, yeniden verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerektiği hk.

K A R A R

Davaacı : K.H.

Sanıklar : Mehmet Aykanat, Remzi Aykanat

O L A Y : 16.5.1977 günü, sanık Mehmet Aykanat, yeğeni Remzi Aykanat'ın bazı kişiler tarafından dövülmesi üzerine yeğeni ile beraber, döven kişilerin ailelerinin evine gitmiş, onları evde bulamayınca geri dönerken bazı kişilerin sataşması sonucu kavga çıkmış, kavga sırasında tabanca ile bu kişilerden birini yaralamış, diğer sanık Remzi Aykanat ise suç aleti tabancayı alıp saklamıştır. Besni C. Savcılığı 29.6.1977 günlü talepname ile "Adam öldürmeye teşebbüs, 6136 sayılı yasaya aykırı davranmak ve suç delilini gizleme" suçlarından dolayı kamu davası açmış, Besni Sorgu Hakimliği; 22.2.1978 günlü karar ile sanık Mehmet Aykanat'ın TCY.nın 448., 62. maddeleri ve 6136 sayılı yasa uyarınca sanık Remzi Aykanat'ın TCY.nın 296. maddesine göre cezalandırılmaları talebi ile Adıyaman Ağır Ceza Mahkemesinde son soruşturmanın açılmasına karar vermiştir.

Adıyaman Ağır Ceza Mahkemesi; 8.5.1979 gününde, 1979/78-62 sayı ile; "sanıkların işledikleri suçların bir kısmının niteliği itibariyle sıkıyönetim ilânına neden olan suçlardan olduğu, Adıyaman ilinin sıkıyönetim kapsamında bulunduğu, davaya bakmanın mahkemenin görevi dışında kaldığı" gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Adana-K. Maraş-G. Antep-Adıyaman İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi; 19.10.1979 gününde, 1979/807-345 sayı ile; dosya içeriğine göre, sanıkların birbirlerine sataşması sonucu çıkan münakaşanın kavgaya dönüşmesi sonucu olayın geliştiği, 1402 sayılı yasa'nın 13. maddesinde yer alan unsurların bulunmadığı, taraflar arasındaki somut görüş ayrılığı bulunmasının, sıkıyönetim askeri mahkemesinin davaya bakmasını gerektirmeyeceği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, Adıyaman Ağır Ceza Mahkemesi ile Adana, Kahramanmaraş, Gaziantep, Adıyaman İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve buna ilişkin kararların da kesinleşmesi nedeniyle, sözü edilen kararlar arasında 2247 sayılı yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur.

.../...

Konuyu inceleyen Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü;5.5.1980 günü,1980/67-132 sayı ile,olayan politik ve ideolojik görüş ayrılığından meydana geldiği ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içinde bağlantılı olduğu gerekçesiyle Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar vererek,görev sorununu kesin olarak çözümlenmiştir.

Adana-Hatay İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi:31.10.1980 günü,1980/950-738 sayı ile;1402 sayılı sıkıyönetim yasasında 2301 sayılı yasa ile değişiklik yapılarak sıkıyönetim ilânından üç ay evvel işlenmiş ve sıkıyönetim mahkemesinde davası görülmekte olan diğer suçlarla irtibatı olmayan fiillerin sıkıyönetim mahkemesinin görevi dışında olduğu belirtilmiştir.Sıkıyönetim Adana ve çevresi illerde 26.12.1978 tarihinde ilân edildiği,dava konusu olaydaki suç tarihi 16.5.1977 olduğu ve görülmekte olan diğer davalarla irtibatı bulunmadığı gerekçeleriyle görevsizlik kararı vererek dosyayı tekrar Adıyaman Ağır Ceza Mahkemesi'ne göndermiştir.

Adıyaman Ağır Ceza Mahkemesi:16.9.1981 günü,1981/71-230 sayı ile;her iki mahkemenin daha önce verdiği kesinleşmiş görevsizlik kararları karşısında olumsuz bir görev uyuşmazlığının doğduğu,mahkemenin kesinleşmiş kararı kaldırılmadan davaya bakılamayacağı nedeniyle usulü muamelelerin durdurulmasına ve görevli yargıyerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş ve dava dosyası Askeri Yargıtay Başsavcılığının 4.2.1982 günlü,1982/274 U.Ev.Nolu yazısı ile gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü;Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda,Y.İsmet Ayer,Ali Suat Erkoç,Mustafa Aksoy,Osman Kayacan,Ergun Argon ve Yavuz T.Özgen'in katılmaları ile yaptığı 28.11.1983 günlü toplantıda,geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan;toplantıya,Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Çanıoğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Mustafa Güzel'in yasa ve yönetime aykırı kararın kaldırılması gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Yukarıdan beri anlatıldığı biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı üzerine konuyu inceleyen Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar vererek görev sorununu kesin olarak çözüme bağlamıştır.

Anayasa'nın 158. ve 2247 sayılı yasa'nın 1.,20. ve 28.maddelerinde yer alan hükümler Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarının niteliğini ve bağlayıcılığını açıkca ortaya koymaktadır.

Her ne kadar Uyuşmazlık Mahkemesi'nin kararları kesin ve mahkemeleri bağlayıcı

.../...

ulu

nitelikte ise de görev konusu kamu düzenine ilişkinliği nedeniyle yargılamanın her evresinde gözönünde bulundurulmalıdır. Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görevi belirleyen karardan sonra dahi yönetime ilişkin özellikle görev konusunda yasa değişiklikleri olmuşsa bu değişikliğin gözönünde tutulması doğaldır.

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görevi belirleyen kesin nitelikteki kararından sonra, 1402 sayılı sıkıyönetim yasasında 2301 sayılı yasa ile yapılan değişiklik de, anılan yasanın 13.maddesi yeni düzenlemede (a) ve (b) olmak üzere iki fıkra halinde getirilmiştir. (a) fıkrasına "üç aylık süre koşulu" konmuş, (b) fıkrası ise aynen eski 13.madde metnindeki haliyle muhafaza edilmiştir.

Dava konusu olayda Uyuşmazlık Mahkemesinin askeri yargı yerinin görevli olduğunu belirleyen 5.5.1980 günlü, 1980/67-132 sayılı kararı anılan (b) fıkrasında öngörülen ortak genel amaç koşulunun varlığına dayanmıştır.

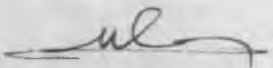
Bu durumda, askeri yargı yerinin Uyuşmazlık Mahkemesi kararının yeniden gözden geçirilmesi sonucunu doğuracak biçimde görevsizlik kararı vermesi, Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarının kesinliği ilkesi karşısında 2247 sayılı yasa'nın öngördüğü kurallarla bağdaşmamakta ve karar açıkça yasaya aykırı düşmektedir.

Bu nedenle, Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının yasa ve yönetime aykırılık yönünden kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

Bu görüşe Başkan Servet Tüzün katılmamıştır.

SONUÇ : Adıyaman Ağır Ceza Mahkemesi ile Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin tarafları, sebebi ve konusu aynı olan davada verdikleri görevsizlik kararları arasında doğan olumsuz görev uyumsuzluğu; Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü'nün 5.5.1980 günlü, 1980/67-132 sayılı ve davanın askeri yargı yerinde görülmesi gerektiği ve bu nedenle Adana Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 9.10.1979 günlü, 1979/807-345 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması şeklindeki kararı ile sıkıyönetim askeri mahkemesinin el koyduğu bir suçla genel ve ortak amaç içerisinde irtibatlı olarak işlenmiş olması koşulunun da dava konusu fiilde mevcudiyeti kabul edilmek suretiyle çözüldüğüne göre, Adana Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nce 1402 sayılı sıkıyönetim yasasının 13.maddesinde 2301 sayılı yasa ile bilâhare yapılan değişiklik nazarı itibara alınarak 2.kez verilen 31.10.1980 günlü, 1980/950-738 sayılı görevsizlik kararı-

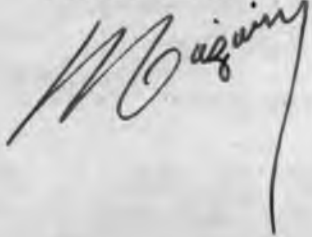
.../...

nın kaldırılmasına, Başkan Servet Tüzün'ün karşıoyuyla ve oyçokluğuyla 28.11.1983 gününde kesin olarak karar verildi.

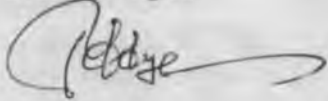
Başkan

Servet Tüzün

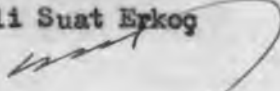
Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Ali Suat Erkoç

Üye

Mustafa Aksoy

Üye

Osman Kayacan

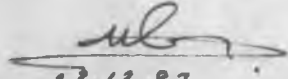
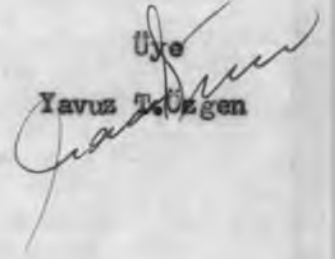
Üye

Ergun Arğan

Üye

Yavuz T. Özen

23.12.83

D/E

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

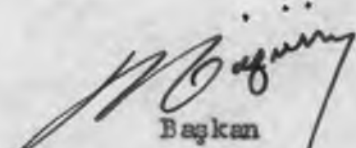
ESAS NO : 1982/99

KARAR NO : 1983/631

KARŞI OY

Bu konuya ilişkin görüşüm 29.Mart 1983 günlü ve 18002 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 29.11.1982 günlü,Esas 1981/1471,Karar 1982/802 sayılı karara ekli karşı oy yazısında ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Aynı gerekçelerin burada yinelenmesine gerek görmüyor ve o kararda belirtilen görüşlerle bu karardaki çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Başkan
Servet Tüzün

D/E